

Sygn.akt III AUa 1077/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 maja 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Alicja Sołowińska (spr.)

Sędziowie: SA Dorota Elżbieta Zarzecka

SO del. Teresa Suchcicka

Protokolant: Magda Małgorzata Gołaszewska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 30 maja 2017 r. w B.

sprawy z odwołania J. D.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o wysokość emerytury

na skutek apelacji wnioskodawczyni J. D.

od wyroku Sądu Okręgowego w Łomży III Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 13 września 2016 r. sygn. akt III U 240/16

I. oddala apelację;

II. zasądza od J. D. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. 270 (dwieście siedemdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za II instancję.

SSO del. Teresa Suchcicka SSA Alicja Sołowińska SSA Dorota Elżbieta Zarzecka

Sygn. akt III AUa 1077/16

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. decyzją z dnia 27 maja 2016 r. przyznał J. D. emeryturę od dnia 1 marca 2016 r., tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek, na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2015 r., poz. 748). Emerytura została obliczona z uwzględnieniem kwoty zwaloryzowanego kapitału początkowego – 516.755,36 zł, kwoty składki zaewidencjonowanej na koncie z uwzględnieniem waloryzacji – 160.468,59 zł, sumy kwot pobranych emerytur – 174.238,14 zł oraz średniego dalszego trwania życia na dzień złożenia wniosku – 215,60 miesięcy. Wysokość emerytury obliczonej na podstawie art. 26 ust. 6 tej ustawy wyniosła 2.478,98 zł.

W odwołaniu od tej decyzji J. D. zarzuciła niezasadne pomniejszenie podstawy wymiaru emerytury o kwotę stanowiącą sumę kwot brutto pobranych emerytur. Zdaniem odwołującej, w jej sytuacji nie powinny mieć zastosowania zasady obliczania emerytur wprowadzone od dnia 1 stycznia 2013 r., wynikające z dodania ustępu 1b do art. 25 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ponieważ, odwołująca osiągnęła wiek 60 lat w dniu 8

listopada 2010 r. i tego dnia nabyła prawo do emerytury w powszechnym wieku. W tym zakresie odwołująca odwołała się do stanowiska Trybunału Konstytucyjnego zawartego w sprawie P 11/14 oraz stanowiska Sądu Najwyższego przyjętego w sprawie I UK 100/14.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania.

Sąd Okręgowy w Łomży wyrokiem z dnia 13 września 2016 r. oddalił odwołanie.

Sąd Okręgowy ustalił, że J. D. urodziła się w dniu (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych decyzją z dnia 28 maja 2009 r., wydanej na podstawie art. 46 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, przyznał jej emeryturę od dnia 1 kwietnia 2009 r., po osiągnięciu ponad 30 lat okresów składkowych i nieskładkowych. W dniu 8 listopada 2010 r. J. D. osiągnęła wiek emerytalny 60 lat. W dniu 2 marca 2016 r. złożyła wniosek o przyznanie jej emerytury w wieku powszechnym. Decyzją z dnia 27 maja 2016 r. organ rentowy przyznał jej emeryturę od dnia 1 marca 2016 r., tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek, na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2015 r., poz. 748). Emerytura została obliczona z uwzględnieniem kwoty zwaloryzowanego kapitału początkowego – 516.755,36 zł, kwoty składki zaewidencjonowanej na koncie z uwzględnieniem waloryzacji – 160.468,59 zł, sumy kwot pobranych emerytur – 174.238,14 zł oraz średniego dalszego trwania życia na dzień złożenia wniosku – 215,60 miesięcy. Wysokość emerytury na podstawie art. 26 ust. 6 tej ustawy wyniosła 2.478,98 zł.

Sąd Okręgowy zaznaczył, że J. D. urodziła się po dniu 1 stycznia 1948 r. (bo w dniu 8 listopada 1950 r.), przez co emerytura przyznana jej po osiągnięciu powszechnego wieku decyzją z dnia 27 maja 2016 r. została obliczona na podstawie „nowych” zasad, tj. zgodnie z art. 25 i 26 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych z uwzględnieniem m.in. kwoty składek na ubezpieczenie emerytalne oraz zwaloryzowanego kapitału początkowego. Sąd odniósł się do art. 25 wskazanej ustawy, zgodnie z którym podstawę obliczenia emerytury, o której mowa w art. 24, stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne, z uwzględnieniem waloryzacji składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury, zwaloryzowanego kapitału początkowego określonego w art. 173-175 oraz kwot środków zewidencjonowanych na subkoncie, o którym mowa w art. 40a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, z zastrzeżeniem ust. 1a i 1b oraz art. 185. Sąd stwierdził, że ustawą z dnia 11 maja 2012 r. (Dz.U. z 2012 r., poz. 637) do art. 25 został dodany m.in. ustęp 1b, zgodnie z którym jeżeli ubezpieczony pobrał emeryturę na podstawie przepisów art. 26b, 46, 50, 50a, 50e, 184 lub art. 88 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela (Dz.U. z 2014 r. poz. 191 i 1198 oraz z 2015 r. poz. 357), podstawę obliczenia emerytury, o której mowa w art. 24, ustaloną zgodnie z ust. 1, pomniejsza się o kwotę stanowiącą sumę kwot pobranych emerytur w wysokości przed odliczeniem zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych i składki na ubezpieczenie zdrowotne. Dodana regulacja weszła w życie w dniu 1 stycznia 2013 r., a intencją ustawodawcy było, aby osoby, które miały przyznaną wcześniejszą emeryturę obliczaną na zasadzie art. 53 ustawy, mogły po osiągnięciu wieku emerytalnego wystąpić o obliczenie takiej emerytury.

Sąd zaznaczył, że zgodnie z art. 100 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych prawo do świadczeń określonych w ustawie powstaje z dniem spełnienia wszystkich warunków wymaganych do nabycia tego prawa. Decyzje organów rentowych mają zatem jedynie charakter deklaratoryjny, potwierdzający powstanie warunków koniecznych do nabycia prawa do świadczenia (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 listopada 2014 r., I UK 100/14). Ustalenie prawa do emerytury następuje na podstawie stanu prawnego obowiązującego w dniu spełnienia wszystkich warunków wymaganych do nabycia uprawnień do świadczenia, nie zaś według stanu prawnego obowiązującego w dniu wydania przez organ rentowy decyzji w przedmiocie tego świadczenia, która ma charakter wyłącznie deklaratoryjny (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 marca 2014 r., I UK 334/13). Z mocy art. 116 ust 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych wynika jednak, że postępowanie w sprawie o przyznanie prawa do świadczenia wszczyna się na wniosek. Emeryturę przyznaje się również z urzędu w określonych ustawą sytuacjach, które nie wystąpiły w okolicznościach sprawy. Zgodnie ze stanowiskiem judykatury data wniosku ma istotne znaczenie, gdyż m.in. decyduje o tym, jaki stan prawny winien być brany pod uwagę. Jako

argument przytaczana jest treść art. 186 w szczególności ust. 2 pkt 1, zgodnie z którym ustawę stosuje się do wniosków o świadczenia zgłoszonych po dniu wejścia jej w życie. Nie przewiduje się, jako zasady, możliwości stosowania poprzedniego stanu prawnego, jeżeli wniosek o przyznanie świadczenia został zgłoszony po jej wejściu w życie. Zasada ta może zostać zweryfikowana jedynie za pomocą przepisów intertemporalnych (wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 6 czerwca 2013 r., III AUa 1806/12, LEX nr 1335638; wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 9 kwietnia 2014 r., III AUa 122/14, LEX nr 1454569). Wniosek ubezpieczonego o ustalenie prawa do świadczenia z ubezpieczenia społecznego jest swoistym jednostronnym oświadczeniem woli, ponieważ ma podwójną naturę: a) procesowoprawną, powodując wszczęcie postępowania o ustalenie prawa, b) materialnoprawną, w szczególności wyznaczając datę, od której co do zasady w ramach ogólnego prawa do świadczeń okresowych powstają roszczenia o wypłatę poszczególnych świadczeń, czy też wyznaczając albo współwyznaczając datę stanu prawnego w zakresie prawa materialnego branego pod uwagę przy rozpatrywaniu tego wniosku tak co do świadczenia okresowego, jak i świadczenia jednorazowego (Jarosław Jankowiak, Glosa do wyroku Sądu Najwyższego z dnia 23 listopada 2004 r., I UK 171/04; Kamil Antonów, Sprawy z zakresu ubezpieczeń społecznych. Pojęcie oraz właściwości postępowań przedsądowych i ochrony cywilnosądowej, LEX 2011).

Zdaniem Sądu Okręgowego, czym innym jest nabycie prawa do świadczenia, do którego to nabycia pełne zastosowanie ma art. 100 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i zmiany w przepisach nie mogą dotyczyć nabytego prawa ex lege, czym innym jest natomiast obliczenie wysokości świadczenia, do którego nie można stosować przepisów obowiązujących przed złożeniem wniosku. Ustawodawca ma prawo wprowadzać zmiany w systemie ubezpieczeń społecznych również na niekorzyść ubezpieczonych (wyroki Trybunału Konstytucyjnego z dnia 20 grudnia 1999 r., K 4/99 i z dnia 11 lutego 1992 r., K 14/91). Ustawa z dnia 11 maja 2012 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2012 r., poz. 637) nie zawiera przepisów intertemporalnych. Przepis art. 100 zamieszczony jest w dziale VIII – „Zasady ustalania świadczeń” w rozdziale „Powstanie i ustanie prawa do świadczeń”. Komplet przepisów z tego rozdziału dotyczy wyłącznie powstania prawa do emerytury czy renty regulowanej ustawą. Przepisy ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych rozróżniają pojęcie „prawa do świadczenia” lub „ustalenia wysokości świadczenia” (art. 118), prawo do emerytury (art. 24), wysokość świadczenia (art. 25, art. 26 czy art. 194c). Przepis art. 100 nie dotyczy wysokości świadczenia. W sytuacji, gdyby wolą ustawodawcy było niestosowanie art. 25 ust. 1b do osób, które nabyły prawo przed wejściem w życie ustawy, to celem uregulowania ich sytuacji określiliby zasady dla tej kategorii osób np. poprzez określenie terminu do złożenia wniosku o emeryturę w wieku powszechnym, skoro wniosek uruchamia procedurę właściwą dla obliczania świadczeń. Brak takiej regulacji powoduje, że interpretacja art. 25 ust. 1b ustawy przyjęta przez odwołującą doprowadziłaby do nietypowych w prawie skutków. Wysokość świadczenia musiałaby być ustalana na podstawie przepisów obowiązujących w dacie nabycia prawa nawet w sytuacji, gdy wniosek zostałby złożony kilkanaście lat później i to nawet w znacząco odmiennym stanie prawnym dotyczącym obliczania świadczeń.

Sąd zaznaczył, że odwołująca złożyła wniosek w dniu 2 marca 2016 r., a do tego czasu otrzymywała emeryturę przyznaną w 2009 r. Instytucja potrącenia określona art. 25 ust. 1b ma służyć osiągnięciu równowagi między interesem prywatnym emeryta a interesem publicznym. Odprowadzone składki zostały bowiem „częściowo skonsumowane” podczas pobierania wcześniejszej emerytury. Istotne jest też, że składki w okresie pobierania wcześniejszej emerytury były okresowo waloryzowane. Późniejsze złożenie wniosku o emeryturę w wieku powszechnym powodowałoby zwiększenie świadczenia w systemie zdefiniowanej składki, mimo ich konsumowania poprzez pobieranie świadczenia przyznanego wcześniej.

Odnosząc się do powoływanych przez odwołującą orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego w sprawie P 11/14 i Sądu Najwyższego w sprawie I UK 100/14, Sąd zaznaczył, że wyrok z dnia 4 listopada 2014 r. dotyczy wpływu zmian w przepisach na nabycie prawa, które następuje ex lege. W konsekwencji wszelkie ograniczenia uprawnień czy wprowadzenie dodatkowych warunków nabycia prawa do renty czy emerytury nie mają wpływu na istnienie prawa. Czym innym jest natomiast prawo do wypłaty świadczenia czy ustalenia jego wysokości. Stanowisko to potwierdza wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 września 2005 r. wydany w sprawie I UK 354/04, zgodnie z którym wniosek o

świadczenie emerytalno-rentowe podlega rozpoznaniu według stanu prawnego obowiązującego w dacie jego złożenia, chyba że co innego wynika z przepisów szczególnych, czy np. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 17 stycznia 2002 r. wydany w sprawie III AUa 1002/01, zgodnie z którym datą decydującą o sposobie obliczenia emerytury jest data zgłoszenia wniosku. Sąd Okręgowy nie podzielił stanowiska Trybunału Konstytucyjnego zawartego w uzasadnieniu postanowienia z dnia 3 listopada 2015 r. wydanego w sprawie P 11/14, ponieważ argumentacja Trybunału Konstytucyjnego i powoływane stanowiska Sądu Najwyższego dotyczące nabycia prawa do świadczenia wskazują, że Trybunał Konstytucyjny nie rozróżnia tych kwestii i utożsamia prawo do świadczenia z prawem do jego wypłaty czy prawem do wysokości, zaś taka argumentacja prowadziłaby do niepewności prawnej i np. możliwości ustalania obecnie wysokości świadczeń według zasad obowiązujących przed wejściem w życie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, jeśli ubezpieczony nabył wówczas prawo do świadczenia, a nie ubiegał się o nie np. z kolejnych 3 lat kalendarzowych z ostatnich 12 lat czy ostatnich czterech kwartałów na zasadach art. 16 ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy oddalił odwołanie na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

J. D. zaskarżyła wyrok Sądu Okręgowy w całości i zarzuciła naruszenie przepisu prawa materialnego, tj. art. 25 ust. 1b ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2015 r., poz. 748) poprzez jego zastosowanie, a także art. 100 ust. 1 tej ustawy poprzez jego niewłaściwe zastosowanie, sprowadzające się do ustalenia wysokości przyznanej jej emerytury po uprzednim potrąceniu sumy kwot wcześniej pobranych emerytur, podczas gdy prawidłowa subsumpcja art. 100 ust. 1 wskazanej ustawy nakazuje przyjąć, że wysokość emerytury ustala się na dzień spełnienia warunków powstania prawa do tego świadczenia, bez względu na złożenie wniosku o jej przyznanie, co przesądza o zachowaniu przez nią nabytych ex lege uprawnień w razie niekorzystnej zmiany stanu prawnego, jaka zaistniała w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 11 maja 2012 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2012 r., poz. 637), co w konsekwencji winno skutkować brakiem zastosowania jako podstawy rozstrzygnięcia art. 25 ust. 1b ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Na tej podstawie odwołująca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku i poprzedzającej go decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B. z dnia 27 maja 2016 r. poprzez ustalenie wysokości przyznanej jej od dnia 1 marca 2016 r. emerytury bez pomniejszenia podstawy jej obliczania o kwotę stanowiącą sumę kwot brutto pobranych emerytur. Odwołująca wniosła również o zasądzenie na jej rzecz kosztów procesu, na które składa się uiszczona przez nią opłata od apelacji. Na rozprawie w dniu 30 maja 2017 r. pełnomocnik odwołującej poparł apelację i dodatkowo wniósł o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Organ rentowy wniósł o oddalenie apelacji oraz o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny ustalił i zważył:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych, które sprowadzają się do tego, że J. D. (urodzona w dniu (...)) decyzją organu rentowego z dnia 28 maja 2009 r. uzyskała prawo do emerytury wcześniejszej na podstawie art. 46 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych od dnia 1 kwietnia 2009 r. Ubezpieczona pobierała to świadczenie do czasu przyznania prawa do emerytury z tytułu osiągnięcia powszechnego wieku emerytalnego. Osiągnęła powszechny wiek emerytalny w dniu 8 listopada 2010 r., tj. po ukończeniu 60 lat życia zgodnie z uregulowaniem zawartym w art. 24 ust. 1a pkt 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ale dopiero w dniu 2 marca 2016 r. złożyła wniosek o przyznanie jej emerytury w powszechnym wieku emerytalnym. Decyzją z dnia 27 maja 2016 r. organ rentowy przyznał jej emeryturę od dnia 1 marca 2016 r., tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek. Emerytura została obliczona z uwzględnieniem kwoty zwaloryzowanego kapitału początkowego (516.755,36 zł), kwoty składki zaewidencjonowanej na koncie z uwzględnieniem waloryzacji (160.468,59 zł), sumy kwot pobranych emerytur (174.238,14 zł) oraz średniego dalszego

trwania życia na dzień złożenia wniosku o przyznanie świadczenia (215,60 miesięcy). Wysokość emerytury, obliczona na podstawie art. 26 ust. 6 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, wyniosła 2.478,98 zł.

Stan faktyczny niniejszej sprawy nie jest sporny. Zarzuty apelacji sformułowane przez skarżącą są w zasadzie skierowane do niesprawiedliwego, w jej ocenie, potraktowania osób, które przed uzyskaniem prawa do emerytury z tytułu osiągnięcia powszechnego wieku emerytalnego pobierały emeryturę wcześniejszą, wskutek czego emerytura z tytułu osiągnięcia powszechnego wieku emerytalnego została pomniejszona o kwotę wypłaconych dotychczas emerytur. W tym zakresie Sąd Okręgowy prawidłowo odniósł się do art. 25 ust. 1b ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz.U. z 2015 r., poz. 748 z późn. zm., zwanej dalej ustawą emerytalną) i dokonał prawidłowej wykładni tego przepisu. Należy podkreślić, że w wyniku zmian wprowadzonych do ustawy emerytalnej ustawą z dnia 11 maja 2012 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2012 r., poz. 637), która weszła w życie z dniem 1 stycznia 2013 r., dotychczasowy sposób obliczania wysokości emerytury został zmieniony. Dodany na podstawie tej ustawy art. 25 ust. 1b przewiduje, że jeżeli ubezpieczony pobrał emeryturę na podstawie przepisów art. 26b, 46, 50, 50a, 50e, 184 ustawy emerytalnej lub art. 88 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela (Dz.U. z 2014 r. poz. 191 i 1198, z 2015 r. poz. 357, 1268 i 1418 oraz z 2016 r. poz. 668), podstawę obliczenia emerytury, o której mowa w art. 24, ustaloną zgodnie z ust. 1, pomniejsza się o kwotę stanowiącą sumę kwot pobranych emerytur w wysokości przed odliczeniem zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych i składki na ubezpieczenie zdrowotne. Ten przepis wprowadził istotne zmiany dotyczące wieku uprawniającego do emerytury dla osób urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., różnicując je w zależności od daty urodzenia. Na te zmiany wskazywał Sąd Apelacyjny w Poznaniu w wyroku z dnia 15 stycznia 2015 r. w sprawie III AUa 445/14 (Legalis nr 1213618), którego stanowisko należy podzielić. W tym orzeczeniu Sąd Apelacyjny w Poznaniu powołał się na wyrok Trybunał Konstytucyjny z dnia 7 maja 2014 r., sygn. akt K 43/12. Trybunał Konstytucyjny uznał zmiany wprowadzone mocą ustawy z dnia 11 maja 2012 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw za zgodne między innymi z art. 2, art. 32 i art. 67 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Wskazał, że celem nowego systemu emerytalnego było stworzenie mechanizmu gromadzenia środków finansowych łagodzących w przyszłości zwiększone wydatki związane z postępującym procesem starzenia się ludności, przy ograniczeniu roli państwa. W zmiany te wpisuje się również regulacja prawna zawarta w art. 25 ust. 1b ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 15 stycznia 2015 r., III AUa 445/14).

Nie budzi wątpliwości okoliczność, że przepis art. 25 ust. 1b ustawy emerytalnej, który wszedł w życie z dniem 1 stycznia 2013 r., nie obowiązywał w dacie zrealizowania przez ubezpieczoną warunków emerytury z art. 24 ustawy emerytalnej. Obowiązywał natomiast w dacie złożenia wniosku o przyznanie jej emerytury z tytułu osiągnięcia powszechnego wieku emerytalnego i wydania przez organ rentowy decyzji w tym zakresie.

Zarówno w doktrynie, jak i judykaturze podkreśla się odrębność instytucji nabycia prawa do świadczenia od jego wypłaty. Zgodnie z art. 100 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych prawo do świadczeń określonych w ustawie powstaje z dniem spełnienia wszystkich warunków wymaganych do nabycia tego prawa. J. D. zrealizowała wszystkie przesłanki emerytury opisanej w art. 24 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych z dniem 8 listopada 2010 r., a więc wraz z osiągnięciem przez nią powszechnego wieku emerytalnego (60 lat). Fakt nabycia przez ubezpieczoną prawa do emerytury nie był w niniejszej sprawie w żaden sposób kwestionowany. Odwołująca nabyła prawo do świadczenia na podstawie przepisów obowiązujących w dniu 8 listopada 2010 r. Jednakże należy zaznaczyć, co zresztą Sąd pierwszej instancji słusznie uczynił, że samo spełnienie przesłanek warunkujących prawo do świadczenia in abstracto nie stanowi postawy do wypłaty świadczenia. Podstawę taką stanowi wniosek o przyznanie, a następnie wypłacenie świadczenia. Konsekwencją tego jest to, że dopiero złożenie wniosku o świadczenie powoduje obowiązek jego wypłaty (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 lutego 2012 r., II UK 146/11, Legalis nr 482594). Decyzją swą organ rentowy potwierdził fakt spełnienia przez J. D. warunków emerytury opisanych w treści art. 24 ustawy emerytalnej w brzmieniu obowiązującym w chwili realizacji ostatniej z przesłanek, stwierdzając tym samym istnienie po stronie ubezpieczonej prawa do dochodzonego świadczenia (decyzja

ma bowiem charakter deklaratoryjny), jak również dokonał konkretyzacji tego uprawnienia, określając m.in. datę początkową wypłaty świadczenia oraz jego wysokość, zgodnie z przepisami obowiązującymi w chwili złożenia wniosku.

Podkreślić należy, że o ile ocena spełnienia warunków do nabycia prawa do świadczenia następuje, jak to wcześniej wskazano, według przesłanek warunkujących nabycie tego prawa obowiązujących w dacie spełnienia ostatniej przesłanki, o tyle określenie wysokości świadczenia związane jest z datą złożenia wniosku o świadczenie. Wynika to wprost z treści art. 25 ust. 1 ustawy emerytalnej, zgodnie z którym (również w brzmieniu obowiązującym na dzień 8 listopada 2010 r., tj. dzień osiągnięcia przez odwołującą wieku 60 lat) podstawę obliczenia emerytury, o której mowa w art. 24, stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne, z uwzględnieniem waloryzacji składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury. Tak więc to z datą, od której przysługuje wypłata emerytury - co realizuje się zgodnie z art. 129 ust. 1 ustawy emerytalnej po złożeniu wniosku przez ubezpieczonego - a nie z datą nabycia prawa do świadczenia - co w przypadku odwołującej zrealizowało się w dniu 8 listopada 2010 r. - następuje ustalanie wysokości świadczenia, konsekwentnie według regulacji prawnej obowiązującej na datę, od jakiej przyznano prawo do wypłaty świadczenia.

Ponieważ ubezpieczona złożyła wniosek o przyznanie jej prawa do emerytury w dopiero w dniu 2 marca 2016 r., do ustalenia wysokości świadczenia podlegającego wypłacie organ rentowy w sposób prawidłowy zastosował przywołany przepis art. 25 ust. 1b ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, obowiązujący w dacie ustalania wysokości świadczenia.

Mając powyższe na uwadze, należy uznać, że decyzja organu rentowego oraz wyrok Sądu pierwszej instancji są prawidłowe, a apelacja jako niezasadna podlega oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c. (pkt I sentencji wyroku).

O kosztach zastępstwa procesowego za drugą instancję orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. oraz § 10 ust. 1 pkt 2 w zw. z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r., poz. 1804) – pkt II sentencji wyroku.

SSO del. Teresa Suchcicka SSA Alicja Sołowińska SSA Dorota Elżbieta Zarzecka